

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор Міжнародного
гуманітарного університету
професор Громавський І.В.

«16» 08 2022 р.

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет медицини та громадського здоров'я
Кафедра внутрішніх хвороб

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА (ПОЛІКЛІНІКА)

для студентів 5 курсу зі спеціальності
«Медицина»

ступінь вищої освіти **МАГІСТР**
галузь знань **22 ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я**
спеціальність **222 МЕДИЦИНА**
освітньо-професійна програма **МЕДИЦИНА**

Одеса - 2022

Мова навчання: **українська**

Статус: **обов'язкова**

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри внутрішніх хвороб

Протокол № 1 від 10.08 2022 року.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Розробники	Контактний телефон, адреса	E-mail
Ковалевська Людмила Андріївна, д-р.мед.н., професор кафедри внутрішніх хвороб МГУ	+38(067) 4823371 Вул. Фонтанська дорога, 23/1	mgu.klinik@gmail.com
Врублевська Світлана Володимирівна, к.мед.н., доцент кафедри внутрішніх хвороб МГУ	+38(068)1975177 Вул. Фонтанська дорога, 23/1	mgu.klinik@gmail.com

Завідувачка кафедри внутрішніх хвороб

к.мед.н., доцент

Іванченко С.А.

Гарант освітньої програми

д.мед.н., професор

Єфременкова Л.Н.

Узгоджено

Начальник навчального відділу

Райчева Л.І.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виробнича лікарська практика (поліклініка)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень, форма навчання	Характеристика
Кількість кредитів – 8	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	Обов'язкова
Загальна кількість годин 240 год.	Спеціальність 222 МЕДИЦИНА	Термін навчання: 5 років 10 місяців
Кількість годин роботи у поліклінічних відділеннях (кабінетах) – 200 год.	Ступінь вищої освіти магістр	Робота у поліклінічних відділеннях (кабінетах): терапевтичного профілю – 100 год., хірургічного профілю – 100 год.
Кількість годин самостійної роботи студента – 40 год.	Форма навчання: денна	Самостійна робота - 40 год.
		Індивідуальні завдання
		Вид контролю: залік

Примітка: 1 кредит ECTS – 30 год.

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Виробнича лікарська практика (поліклініка)» складена відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 222«Медицина» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОНУ від 08.11.2021 р. № 1197, освітньо-професійної програми зі спеціальності «Медицина» і навчального плану. Ця програма є частиною освітньо-професійної програми підготовки лікаря-магістра в рамках професійної спеціалізації і розрахована на 240 годин (8 кредитів), з яких робота в поліклінічному відділенні - 200 годин.

Проведення виробничої практики регламентується навчальним планом, програмою практики, діючими наказами Міністерства освіти і науки та Міністерства охорони здоров'я України, Положенням про проведення виробничої практики Міжнародного гуманітарного університету.

Виробнича лікарська практика (поліклініка) є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми. Лікарська виробнича практика студентів є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки спеціалістів ступеня вищої освіти - магістр у вищих навчальних закладах.

Лікарська виробнича практика проводиться на базах поліклінічних відділень закладів охорони здоров'я відповідно до вимог програми.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є функції лікаря поліклініки.

Міждисциплінарні зв'язки: базуються на вивченні студентами медичної біології, медичної та біологічної фізики, анатомії людини, фізіології, біоорганічної та біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, гігієни та екології, пропедевтики внутрішньої медицини, внутрішньої медицини, хірургії та інших дисциплін циклу професійно-практичної підготовки.

У результаті проходження виробничої лікарської практики (поліклініка) здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

1. Етіологію, фактори ризику розвитку та прогресування хвороб внутрішніх органів.
 2. Основні принципи лікування хвороб внутрішніх органів, які засновані на засадах доказової медицини.
 3. Основи первинної та вторинної профілактики хвороб внутрішніх органів.
- Основи клінічної фармакології препаратів, які застосовуються при лікуванні хвороб внутрішніх органів, насамперед, прогноз-модифікуючих.

Вміти:

1. Спілкуватися з пацієнтом та його родичами, виконувати клінічне обстеження пацієнта з захворюваннями внутрішніх органів, а саме, збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя.
2. Оцінити інформацію щодо діагнозу на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень, а саме, визначати перелік необхідних клініко-лабораторних та інструментальних досліджень та оцінювати їх результати.
3. Виділяти провідний клінічний симптом або синдром. Встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання. Призначати лабораторне та інструментальне обстеження пацієнта.
4. Здійснювати диференціальну діагностику захворювань внутрішніх органів. Встановлювати попередній та клінічний діагноз.
5. Визначати принципи лікування захворювань внутрішніх органів, необхідний режим праці та відпочинку, характер харчування.

6. Діагностувати невідкладні стани.
7. Визначати тактику та надавати екстрену медичну допомогу.
8. Виконувати медичні маніпуляції.
9. Проводити експертизу працездатності.
10. Вести медичну документацію.

1. Мета та завдання практики, компетентності, програмні результати навчання.

1.1. **Мета:** опанування здобувачем вищої освіти знань і формування елементів професійних компетентностей в галузі ведення пацієнтів з захворюваннями внутрішніх органів в умовах надання первинної та вторинної медичної допомоги.

1.2. Завдання:

1. Формування практичних навичок, необхідних для самостійної роботи в умовах та на місцях надання амбулаторної медичної допомоги пацієнтам в ролі помічника лікаря загальної практики - сімейного лікаря, лікаря-спеціаліста терапевтичного профілю.
2. Збільшення обсягу теоретичних знань з організації медичної допомоги терапевтичного профілю на амбулаторному етапі, зокрема основні принципи реформування організації надання медичної допомоги населенню України, окремих питань терапії, діагностичних методів обстеження.
3. Закріплення вмінь та навичок ведення чинної медичної документації в умовах амбулаторії сімейного лікаря та консультативно-діагностичного центру поліклініки.
4. Отримання знань щодо загальних принципів експертної оцінки тимчасової та стійкої втрати працездатності;
5. Поглиблення знань щодо системи організації безперервної профілактики захворювань внутрішніх органів в межах компетенції та обов'язків лікаря загальної практики — сімейного лікаря та лікарів-спеціалістів терапевтичного профілю;
6. Поглиблення та закріплення знань з діагностики та лікування внутрішніх хвороб в умовах амбулаторної медичної допомоги, принципів реабілітації хворих та показань/протипоказань до направлення пацієнтів на санаторно-курортне лікування;
7. Відпрацювання практичних навичок та вмінь з надання амбулаторної медичної допомоги при невідкладних станах в клініці внутрішніх хвороб;
8. Формування та закріплення навичок ведення важко хворих, інкурабельних пацієнтів, та планування лікування та догляду.
9. Формування та закріплення навичок пропаганди серед населення здорового образу життя, як метода первинної профілактики захворювань, шляхом широкого використання санітарно-просвітньої роботи.

1.3. Компетентності:

У процесі реалізації програми проходження виробничої лікарської практики (поліклініка) формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я зі спеціальності «Медицина», або у процесі навчання, що передбачає здійснення діагностичного пошуку і характеризується комплексністю та складністю умов та вимог.

Процес проходження виробничої лікарської практики (поліклініка) спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК4. Знання і розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії та праці в команді.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

- ФК1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
- ФК2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
- ФК3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
- ФК4. Здатність до визначення необхідного режиму праці, відпочинку та харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.
- ФК5. Здатність до визначення принципів та характеру лікування, реабілітації та профілактики захворювань.
- ФК6. Здатність до діагностування невідкладних станів.
- ФК7. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.
- ФК8. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.
- ФК9. Здатність до виконання медичних маніпуляцій.
- ФК10. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
- ФК14. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.
- ФК15. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.
- ФК17. Здатність до організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню та проведення маркетингу медичних послуг.
- ФК18. Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.
- ФК19. Здатність зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
- ФК21. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

1.4. Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН2. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
- ПРН3. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.
- ПРН4. Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм,

під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).

ПРН5. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН6. Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.

ПРН7. Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміння обґрунтувати персоналізовані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПРН8. Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН12. Визначати тактику та надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.

ПРН14. Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організовувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

ПРН16. Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.

ПРН17. Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної профілактики інфекційних захворювань. Планувати, організовувати та проводити заходи зі специфічної профілактики інфекційних захворювань, в тому числі згідно з Національним календарем профілактичних щеплень, як обов'язкових так і рекомендованих. Управляти залишками вакцин, організовувати додаткові вакцинальні кампанії, у т.ч. заходи з імунопрофілактики.

ПРН18 – Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.

ПРН19. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.

ПРН20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН24 – Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких

підкується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

2. Зміст практики

Тема 1. Принципи організації надання планової і невідкладної терапевтичної допомоги в Україні. Структура та організація роботи центру первинної медико-санітарної допомоги та консультативно-діагностичного центру, обсягу і форм роботи лікаря загальної практики — сімейної медицини, лікаря-терапевта, лікаря-спеціаліста терапевтичного профілю. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.

Тема 2. Основна документація в роботі сімейного лікаря, лікаря-спеціаліста терапевтичного профілю. Методики шифрування діагнозів. Електронна система документообігу в практиці сімейного лікаря. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.

Тема 3. Принципи та організація експертизи тимчасової та стійкої непрацездатності. Покази, правила оформлення та видачі листів непрацездатності (в тому числі електронних), середні строки перебування на листку непрацездатності при найбільш поширених хворобах внутрішніх органів. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.

Тема 4. Правила оформлення екстрених повідомлень про інфекційних хворих, перелік інфекційних хвороб, на які оформлюються екстрені повідомлення. Правила заповнення та видачі лікарського свідоцтва про смерть. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.

Тема 5. Правила оформлення направлення на санаторно-курортне лікування, перелік документів та обсяг необхідних обстежень для оформлення санаторно-курортної карти. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.

Тема 6. Рекомендації з техніки вимірювання АТ за методом Короткова (відповідно до Наказу МОЗ України №384 від 24.05.2012 р. та Європейських рекомендацій 2018 р.). Методика домашнього моніторингу АТ. Добове амбулаторне моніторингу АТ. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.

Тема 7. Організація планової та екстреної терапевтичної допомоги на первинному та вторинному рівнях. Аудиторна робота на кафедрі.

Тема 8. Організація та алгоритми надання невідкладної допомоги в амбулаторних умовах при основних невідкладних станах в клініці внутрішньої медицини. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.

3. Структура практики

Назва теми	Кількість годин					
	Всього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Тема 1. Принципи організації надання планової і невідкладної терапевтичної допомоги в Україні. Структура та організація роботи центру первинної медико-санітарної допомоги та консультативно-діагностичного центру, обсягу і форм роботи лікаря загальної практики — сімейної медицини, лікаря-терапевта, лікаря-спеціаліста терапевтичного профілю. Практична (позааудиторна) робота у профільних	30	0	0	25	0	5

(терапевтичних) відділеннях.						
Тема 2. Основна документація в роботі сімейного лікаря, лікаря-спеціаліста терапевтичного профілю. Методики шифрування діагнозів. Електронна система документообігу в практиці сімейного лікаря. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	30	0	0	25	0	5
Тема 3. Принципи та організація експертизи тимчасової та стійкої непрацездатності. Покази, правила оформлення та видачі листів непрацездатності (в тому числі електронних), середні строки перебування на листку непрацездатності при найбільш поширених хворобах внутрішніх органів. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	30	0	0	25	0	5
Тема 4. Правила оформлення екстрених повідомлень про інфекційних хворих, перелік інфекційних хвороб, на які оформлюються екстрені повідомлення. Правила заповнення та видачі лікарського свідоцтва про смерть. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	30	0	0	25	0	5
Тема 5. Правила оформлення направлення на санаторно-курортне лікування, перелік документів та обсяг необхідних обстежень для оформлення санаторно-курортної карти. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	30	0	0	25	0	5
Тема 6. Рекомендації з техніки вимірювання АТ за методом Короткова (відповідно до Наказу МОЗ України №384 від 24.05.2012 р. та Європейських рекомендацій 2018 р.). Методика домашнього моніторингу АТ. Добове амбулаторне моніторингу АТ. Практична (поза аудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	30	0	0	25	0	5
Тема 7. Організація планової та екстреної терапевтичної допомоги на первинному та вторинному рівнях. Аудиторна робота на кафедрі.	30	0	0	25	0	5
Тема 8. Організація та алгоритми надання невідкладної допомоги в амбулаторних умовах при основних невідкладних станах в клініці внутрішньої медицини.	30	0	0	25	0	5

Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях та аудиторна робота на кафедрі.						
Усього годин	240	0	0	200	0	40

3.1. Теми лекційних занять

Лекційні заняття не передбачені

3.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

3.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Принципи організації надання планової і невідкладної терапевтичної допомоги в Україні. Структура та організація роботи центру первинної медико-санітарної допомоги та консультативно-діагностичного центру, обсягу і форм роботи лікаря загальної практики — сімейної медицини, лікаря-терапевта, лікаря-спеціаліста терапевтичного профілю. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	25
2.	Тема 2. Основна документація в роботі сімейного лікаря, лікаря-спеціаліста терапевтичного профілю. Методики шифрування діагнозів. Електронна система документообігу в практиці сімейного лікаря. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	25
3.	Тема 3. Принципи та організація експертизи тимчасової та стійкої непрацездатності. Покази, правила оформлення та видачі листів непрацездатності (в тому числі електронних), середні строки перебування на листку непрацездатності при найбільш поширених хворобах внутрішніх органів. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	25
4.	Тема 4. Правила оформлення екстрених повідомлень про інфекційних хворих, перелік інфекційних хвороб, на які оформлюються екстрені повідомлення. Правила заповнення та видачі лікарського свідоцтва про смерть. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	25
5	Тема 5. Правила оформлення направлення на санаторно-курортне лікування, перелік документів та обсяг необхідних обстежень для оформлення санаторно-курортної карти. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	25
6	Тема 6. Рекомендації з техніки вимірювання АТ за методом Короткова (відповідно до Наказу МОЗ України №384 від 24.05.2012 р. та Європейських рекомендацій 2018 р.). Методика домашнього моніторингу АТ. Добове амбулаторне моніторування АТ. Практична (поза аудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	25
7	Тема 7. Організація планової та екстреної терапевтичної допомоги на первинному та вторинному рівнях. Аудиторна робота на кафедрі.	25
8	Тема 8. Організація та алгоритми надання невідкладної допомоги в амбулаторних умовах при основних невідкладних станах в клініці внутрішньої медицини. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	25
	РАЗОМ	200

3.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

3.5. Теми для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Принципи організації надання планової і невідкладної терапевтичної допомоги в Україні. Структура та організація роботи центру первинної медико-санітарної допомоги та консультативно-діагностичного центру, обсягу і форм роботи лікаря загальної практики — сімейної медицини, лікаря-терапевта, лікаря-спеціаліста терапевтичного профілю. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	5
2.	Тема 2. Основна документація в роботі сімейного лікаря, лікаря-спеціаліста терапевтичного профілю. Методики шифрування діагнозів. Електронна система документообігу в практиці сімейного лікаря. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	5
3.	Тема 3. Принципи та організація експертизи тимчасової та стійкої непрацездатності. Покази, правила оформлення та видачі листів непрацездатності (в тому числі електронних), середні строки перебування на листку непрацездатності при найбільш поширених хворобах внутрішніх органів. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	5
4.	Тема 4. Правила оформлення екстрених повідомлень про інфекційних хворих, перелік інфекційних хвороб, на які оформлюються екстрені повідомлення. Правила заповнення та видачі лікарського свідоцтва про смерть. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	5
5	Тема 5. Правила оформлення направлення на санаторно-курортне лікування, перелік документів та обсяг необхідних обстежень для оформлення санаторно-курортної карти. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	5
6	Тема 6. Рекомендації з техніки вимірювання АТ за методом Короткова (відповідно до Наказу МОЗ України №384 від 24.05.2012 р. та Європейських рекомендацій 2018 р.). Методика домашнього моніторингу АТ. Добове амбулаторне моніторування АТ. Практична (поза аудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	5
7	Тема 7. Організація планової та екстреної терапевтичної допомоги на первинному та вторинному рівнях. Аудиторна робота на кафедрі.	5
8	Тема 8. Організація та алгоритми надання невідкладної допомоги в амбулаторних умовах при основних невідкладних станах в клініці внутрішньої медицини. Практична (позааудиторна) робота у профільних (терапевтичних) відділеннях.	5
	РАЗОМ	40

4. Методи і форми навчання

4.1. Кожний здобувач під час проходження виробничої лікарської практики (поліклініка) проводить разом з лікарем загальної практики — сімейної медицини або лікарем-спеціалістом терапевтичного / хірургічного профілю амбулаторний прийом пацієнтів. Під час цього прийому студент проводить/бере участь в опитуванні та фізикальному обстеженні пацієнтів, встановленні попереднього діагнозу, призначенні лікування, визначенні необхідності консультації пацієнта у спеціалістів та оформленні медичної документації. У разі необхідних додаткових обстежень пацієнта в кабінетах функціональної діагностики, проведення консультацій суміжних спеціалістів студент супроводжує пацієнта та приймає активну участь у проведенні певного дослідження (зокрема, ЕКГ).

4.2. Ознайомитися з основними обов'язками та професійними діями лікаря загальної практики — сімейної медицини, лікаря-спеціаліста консультативно-діагностичного центру поліклініки.

Ознайомитися з принципами організації надання планової і невідкладної терапевтичної допомоги в амбулаторії сімейного лікаря (центрі первинної медико-санітарної допомоги), лікаря-терапевта та лікарів-спеціалістів терапевтичного /хірургічного профілю.

Працювати в якості помічника сімейного лікаря, лікаря-терапевта та лікарів-спеціалістів терапевтичного / хірургічного профілю.

Працювати у кабінеті функціональної діагностики: запис і аналіз ЕКГ при інфаркті міокарда, порушеннях ритму та провідності серця; участь в ехокардіографічному дослідженні з клінічною інтерпретацією результатів.

Працювати в діагностичних кабінетах: аналізувати та інтрепретувати дані комп'ютерної томографії, рентген досліджень органів грудної клітки та черевної порожнини; сонографії органів черевної порожнини, фіброгастродуоденоскопії, колоноскопії.

Працювати у фізіотерапевтичному кабінеті: брати участь у проведенні процедур електротерапії постійним током, імпульсними токами низької та звукової частоти, високочастотної електротерапії, магнітотерапії, аероіонотерапії, ультразвукової терапії, процедур тепло- і водолікування та ін. (за наявності).

Працювати у спеціалізованих (кардіологічний та інш.) кабінетах.

Чергувати в кабінеті невідкладної допомоги в поліклініці: оглядати пацієнтів, визначати провідні синдроми при невідкладних станах; брати участь в наданні невідкладної допомоги в ургентних станах: гостра серцева недостатність, гіпертензивний криз, пароксизмальні порушення серцевого ритму, синдром МЕС, тромбоемболія легеневої артерії, гостра ниркова недостатність та ін.

5. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

5.1. Поточний контроль: оцінювання виконання практичних навичок та проведення курації профільних пацієнтів, розв'язування ситуаційних клінічних завдань (при дистанційному форматі проведення занять), оцінювання якості заповнення щоденника з практики (зразок щоденника представлений в додатку 2).

5.2. Підсумковий контроль: залік.

5.3. Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

5.3.1. Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:

- методи оцінювання: уміння правильно виконувати практичні навички (огляд хворого, пальпація, перкусія, аускультация, оцінка периферійної чутливості).
- оцінки: максимальна оцінка - 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

5.3.2. Оцінювання роботи із пацієнтом з теми заняття:

- методи оцінювання:

- а) оцінка комунікативних навичок спілкування з пацієнтом;
- б) правильність призначення та оцінки лабораторних та інструментальних досліджень;
- в) дотримання алгоритму постановки клінічного діагнозу;
- г) обґрунтування клінічного діагнозу;
- д) складання плану лікування.

- оцінки: максимальна оцінка - 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2

5.3.3. Оцінювання алгоритму розв'язування ситуаційного клінічного завдання (при дистанційному форматі навчання)

- методи оцінювання: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі.
- оцінки: максимальна оцінка - 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

5.4. Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду пацієнта та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду пацієнта та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду пацієнта та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду пацієнта та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Здобувач допускається до заліку за умови виконання вимог навчальної програми, з заповненим щоденником з практики та в разі, якщо за поточну навчальну діяльність він отримав не менше 3,00 балів.

5.5. Оцінювання результатів навчання під час заліку

Зміст оцінюваної діяльності	Кількість балів
Демонстрація умінь і практичних навичок за вимогою куратора	2
Інтерпретація даних лабораторних та інструментальних досліджень пацієнтів	1
Обґрунтування принципів діагностики та лікування пацієнта, згідно клінічного діагнозу	2

5.6. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач освіти чітко демонструє вміння та практичні навички за вимогою куратора. Вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При розв'язанні практичного завдання точно дотримувався алгоритму інтерпретації даних та вільно сформулював заключення.
Добре «4»	Здобувач освіти чітко демонструє вміння та практичні навички за вимогою куратора. Достатньо володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при

	аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує викладач. При розв'язанні практичного завдання допустив незначні похибки в алгоритмі інтерпретації даних та сформулював заключення за вказівкою викладача.
Задовільно«3»	Здобувач освіти у неповному обсязі демонструє вміння та практичні навички завимогою куратора, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При розв'язанні практичного завдання припустився значних похибок у алгоритмі інтерпретації даних та сформулював невірне заключення.
Незадовільно «2»	Здобувач освіти не виконав завдання, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При розв'язанні практичного завдання не продемонстрував або припустився грубих помилок.

5.7. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінка за практику складається на 50% з оцінки за поточну успішність та на 50% з оцінки за залік.

Середній бал за практику переводиться у національну оцінку та конвертується у бали за багатобальною шкалою (100-бальною шкалою).

Конвертація традиційної оцінки в 100-бальну виконується за формулою:

Середній бал успішності (поточної успішності) x 20

5.8. Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну

Національна оцінка	Сума балів
Відмінно («5»)	90 – 100
Добре («4»)	74 – 89
Задовільно («3»)	60 – 73
Незадовільно («2»)	Ниже 60

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

5.9. Конвертація традиційної оцінки з практики та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

6. Методичне забезпечення

- Робоча програма виробничої лікарської практики

- Силабус
- Ситуаційні клінічні завдання (для дистанційного навчання)
- Клінічні сценарії (за необхідністю)

7. Перелік питань та практичних навичок для заліку

1. Показання та протипоказання до видачі листа непрацездатності, як документа медичного, фінансового, юридичного, соціального. Електронний лист непрацездатності.
2. Хто має право видавати лист непрацездатності? Ступінь відповідальності лікаря, що видає лист непрацездатності. Правила обліку і збереження бланків листків непрацездатності.
3. Функціональні обов'язки сімейного лікаря.
4. Порядок запису в медичній карті амбулаторного хворого результатів первинного огляду пацієнта.
5. Порядок запису в медичній карті амбулаторного хворого результатів повторного огляду пацієнта.
6. Призначення посильного листа на МСЕК. У яких випадках заповнюється посильний лист на МСЕК?
7. Основні фахівці, які залучаються для заповнення посильного листа на МСЕК?
8. Критерії для встановлення першої, другої і третьої груп інвалідності?
9. Значення «Екстреного повідомлення про інфекційне захворювання, харчове, гостре професійне отруєння, незвичайну реакцію на щеплення» (ф.0,58о). Перелік інфекційних хвороб, для яких оформлюються екстрені повідомлення.
10. Хто в кожному конкретному випадку має повідомляти про виявлення інфекційного хворого?
11. Заходи, які мають бути розпочаті після повідомлення про виявлення інфекційного хворого? Тактика лікаря, що виявив інфекційного хворого.
12. Призначення санаторно-курортної карти пацієнта при направленні пацієнта на лікування в санаторій. Перелік необхідних документів для оформлення лікарем санаторно-курортної карти пацієнту.
13. Перелік обов'язкових обстежень для оформлення санаторно-курортної карти.
14. Протипокази для лікування в санаторії та на курорті.
15. Методика реєстрації ЕКГ при порушеннях ритму та провідності серця.
16. Клінічні показання для електрокардіографічного дослідження.
17. Правила та техніка реєстрації ЕКГ. Види електрокардіографів.
18. Протокол запису результатів ЕКГ-дослідження пацієнта.
19. Покази для виміру артеріального тиску (АТ) пацієнта. Техніка виміру АТ за методом Короткова. Види апаратів для вимірювання АТ.
20. Оцінка ступенів АТ та клінічна інтерпретація.
21. Покази для ехокардіографічного дослідження пацієнта. Основні ехокардіографічні параметри структури і функції серця.
22. Синдром кровохаркання, причини виникнення. Тактика ведення пацієнта з синдромом кровохаркання в амбулаторних умовах.
23. Дихальна недостатність. Алгоритм діагностики та надання невідкладної допомоги при гострій дихальній недостатності в амбулаторних умовах.
24. Тромбемболія легеневої артерії (ТЕЛА). Групи ризику ТЕЛА та профілактика. Алгоритм діагностики та надання невідкладної допомоги при підозрі на ТЕЛА в амбулаторних умовах.
25. Бронхоспазм, загострення бронхіальної астми (БА). Алгоритми діагностики та надання невідкладної допомоги при синдромі бронхоспазму, загостренні БА в амбулаторних умовах.
26. Ниркова колька. Алгоритм діагностики та надання невідкладної допомоги при нирковій кольці в амбулаторних умовах.
27. Гостре пошкодження нирок, гостра ниркова недостатність. Фактори ризику, профілактика. Алгоритм діагностики та надання невідкладної допомоги при гострій нирковій недостатності в амбулаторних умовах.

28. Гостра надниркова недостатність. Алгоритм діагностики та надання невідкладної допомоги при гострій наднирковій недостатності в амбулаторних умовах.
29. Гостра печінкова недостатність. Алгоритм діагностики та надання невідкладної допомоги при гострій печінковій недостатності в амбулаторних умовах.
30. Печінкова колька. Алгоритм діагностики та надання невідкладної допомоги при печінковій кольці в амбулаторних умовах.
31. Шлунково-кишкова кровотеча. Фактори ризику. Профілактика. Алгоритм діагностики та надання невідкладної допомоги пацієнтам з шлунково-кишковою кровотечею в амбулаторних умовах.
32. Гостра серцева недостатність. Класифікація. Алгоритм діагностики та надання невідкладної допомоги при гострій серцевій недостатності в амбулаторних умовах.
33. Колапс, зупинка кровообігу і дихання. Сучасний алгоритм серцево-легеневої реанімації на догоспітальному етапі надання медичної допомоги.
34. Коми. Алгоритми діагностики та надання невідкладної допомоги при комах в амбулаторних умовах.
35. Гіпертензивні кризи. Класифікація. Алгоритми діагностики та надання невідкладної допомоги хворим при гіпертензивних кризах в амбулаторних умовах. Профілактика.
36. Пароксизмальні порушення ритму та провідності серця. Алгоритми діагностики та надання невідкладної допомоги при пароксизмальних порушеннях серцевого ритму і провідності серця (в т.ч. при МЕС-синдромі) в амбулаторних умовах.
37. Синдром болю в області серця. Алгоритми діагностики та надання невідкладної допомоги при синдромі болю в області серця на етапі первинної медичної допомоги.
38. набряк гортані та синдром Квінке. Алгоритми діагностики та надання невідкладної допомоги при набряках гортані та синдромі Квінке.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ЗАСВОЄННЯ ЯКИХ КОНТРОЛЮЄТЬСЯ ПІД ЧАС ЗАЛКУ

1. Навички збирання інформації про пацієнта

- 1.1. Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя (в тому числі професійний анамнез), за умов закладу охорони здоров'я, його підрозділу, використовуючи результати співбесіди з пацієнтом, за стандартною схемою опитування хворого.
- 1.2. За будь-яких обставин (в закладі охорони здоров'я, його підрозділі, в польових умовах), використовуючи знання про людину, її органи та системи, за певними алгоритмами:
 - 1.2.1. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта (свідомість, конституція) та зовнішній вигляд (огляд шкіри, підшкірного жирового шару, пальпація лімфатичних вузлів, щитовидної та молочних залоз);
 - 1.2.2. Обстежувати стан серцево-судинної системи (огляд та пальпація ділянки серця та поверхневих судин, визначення перкуторних меж серця та судин, аускультация серця та судин);
 - 1.2.3. Обстежувати стан органів дихання (огляд грудної клітки та верхніх дихальних шляхів, пальпація грудної клітки, перкусія та аускультация легенів);
 - 1.2.4. Обстежувати стан органів черевної порожнини (огляд живота, пальпація та перкусія кишок, шлунку, печінки, селезінки, пальпація підшлункової залози, нирок, пальцеве дослідження прямої кишки);
 - 1.2.5. Обстежувати стан кістково-м'язового апарату (огляд та пальпація);
 - 1.2.6. Обстежувати стан сечостатевої системи

2. Здатність призначити обстеження та оцінити результати лабораторних та інструментальних досліджень, з урахуванням результатів збору інформації про пацієнта в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу, застосовуючи стандартну процедуру, використовуючи знання про людину, її органи та системи, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень (за переліком 4).

3. Здатність встановити попередній та клінічний діагноз захворювання.

- 3.1. В умовах закладу охорони здоров'я та його підрозділу вміти виділити та зафіксувати провідний клінічний симптом або синдром (за переліком 1) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, використовуючи попередні дані про скарги та анамнезу хворого, дані фізикального обстеження, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм;
- 3.2. Вміти встановити найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання (за переліком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за допомогою співставлення зі стандартами, використовуючи попередні дані анамнезу хворого та дані огляду хворого, на основі провідного клінічного симптому або синдрому, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- 3.3. Здійснювати диференціальну діагностику захворювань (за переліком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за певним алгоритмом, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження хворого.
- 3.4. Встановити клінічний діагноз (за переліком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження хворого, висновки диференціальної діагностики, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- 4. Здатність визначити принципи та характер лікування захворювань**
- 4.1. Визначити характер лікування (консервативне, оперативне) захворювання (за переліком 2), в умовах закладу охорони здоров'я та на етапах медичної евакуації у т.ч. у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- 4.2. Визначити принципи лікування захворювання (за переліком 2), в умовах закладу охорони здоров'я та на етапах медичної евакуації у т.ч. при, у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- 5. Здатність встановити діагноз невідкладного стану** (за переліком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини, за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, закладі охорони здоров'я, його підрозділі) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу, використовуючи стандартні методики фізикального обстеження та можливого анамнезу, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та 15 юридичних норм.
- 6. Здатність організувати проведення лікувально-евакуаційних заходів** серед населення та військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системі лікувально-евакуаційного забезпечення.
- 7. Здатність визначити тактику надання екстреної медичної допомоги** за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі діагнозу невідкладного стану (за переліком 3) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем.
- 8. Здатність надати екстрену медичну допомогу** за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі діагнозу невідкладного стану (за переліком 3) в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми.
- 9. Виконувати медичні маніпуляції** (за переліком 5) в умовах лікувальної установи, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та використовуючи стандартні методики.

10. Здатність визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні захворювання (за переліком 2), у умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

11. Здатність до проведення експертизи працездатності: визначати наявність та вираженість обмежень життєдіяльності, виду, ступеню та тривалості непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини.

12. Здатність до ведення медичної документації: за умов закладу охорони здоров'я, його підрозділу: складати річний звіт про особисту виробничу діяльність, використовуючи офіційні бухгалтерські документи, в узагальненому вигляді, формулювати та шифрувати діагнози за системою ІСРС-2, вести медичну документацію хворого в амбулаторній медичній карті (ф. 025/о), заповнювати санаторно-курортну карту (ф. 072/о), оформляти екстрене повідомлення про інфекційне захворювання (ф.058/о), заповнювати необхідні документи для МСЕК.

I. Аналіз лабораторних та інструментальних досліджень (за переліком 4)

1. аналіз асцитичної рідини
2. аналіз крові загальний
3. аналіз плевральної рідини
4. аналіз синовіальної рідини
5. аналіз сечі за Зимницьким
6. аналіз сечі за Нечипоренком
7. аналіз сечі на діастазу та аналіз крові на α -амілазу
8. багатомоментне фракційне дослідження жовчі та рН-метрія шлунку та стравоходу
9. гістоморфологічне дослідження біоптату паренхіматозних органів (нирок, печінки)
10. глюкоза крові, глікований гемоглобін
11. дослідження функції зовнішнього дихання
12. загальний аналіз калу
13. загальний аналіз крові
14. загальний аналіз сечі
15. загальний аналіз харкотиння¹⁶
16. загальний білірубін крові та його фракції
17. креатинін, сечовина крові, швидкість клубочкової фільтрації
18. коагулограма
19. ліпідний профіль крові
20. лужна фосфатаза крові
21. методи інструментальної візуалізації кісток та суглобів
22. методи інструментальної візуалізації органів грудної порожнини
23. методи інструментальної візуалізації органів сечостатевої системи
24. методи інструментальної візуалізації органів черевної порожнини
25. мікробіологічне дослідження біологічних рідин та виділень
26. панкреатична еластаза калу
27. прокальцитонін
28. протеїни крові та їх фракції
29. пульсоксиметрія, показники кислотно-основного стану та газів крові
30. серологічні реакції при аутоімунних захворюваннях
31. сечова кислота крові
32. С-реактивний протеїн
33. стандартна ЕКГ (у 12 відведеннях)
34. тести на виявлення *Helicobacter pylori*
35. трансамінази крові
36. електроліти крові

37. ендоскопічне дослідження бронхів
38. ендоскопічне дослідження травного тракту
39. ехокардіографія та доплерографія
40. феритин, залізо та мідь сироватки крові
41. фракційне дослідження шлункового соку, жовчі та рН-метрія шлунку

II. Медичні маніпуляції (за переліком 5)

1. виконувати непрямий масаж серця
2. виконувати штучне дихання
3. відновлювати прохідність дихальних шляхів
4. вимірювати артеріальний тиск
5. забезпечувати периферичний венозний та внутрішньо кістковий доступ
6. здійснювати пальцеве дослідження прямої кишки
7. здійснювати тимчасову зупинку зовнішньої кровотечі
8. проводити введення лікарських речовин (внутрішньовенне струминне та крапельне, внутрішньокісткове)
9. проводити дефібриляцію за допомогою ручного автоматичного дефібрилятора-кардіовертера
10. проводити реєстрацію стандартної ЕКГ в 12 відведеннях

III. Надання допомоги при невідкладних станах (за переліком 3)

1. Гостра важка астма
2. Гостра дихальна недостатність
3. Гостра серцева недостатність
4. Напад пароксизмальної тахікардії
5. Морган'ї-Адамс-Стокса синдром
6. Гіпертензивний криз
7. Колапс
8. Гостра печінкова недостатність
9. Гостра ниркова недостатність
10. Шлунково-кишкова кровотеча

8. Рекомендована література

Основна:

1. Первинна медична допомога: загальні положення, внутрішні хвороби у загальній лікарській практиці. Том 1.: навч.-метод. посіб. / За ред. Бабінець Л.С. - тв. обкл. – Л. 2020. — 580 с.
2. Первинна медична допомога: поліпрофільні питання у загальній лікарській практиці. Том 2.: навч.-метод. посіб. / За ред. Бабінець Л.С. - тв. обкл. – Л. 2020. — 424 с.
3. Невідкладні стани у практиці терапевта і сімейного лікаря, посібник /Єпішин А.В. – Т. 2019. — 380 с.
4. Алгоритми діагностики і лікування невідкладних станів у терапевт. практиці:посібник / Стародуб Є.М. – Т. 2019. — 196 с.
5. Порадник лікаря з невідкладної медицини: посібник / Швед М.І. – Т. 2019. — 528 с.
6. НАКАЗ МОЗ України №13 від 04.01.2018 р. “Про деякі питання застосування Україномовного варіанту Міжнародної класифікації первинної медичної допомоги(ІСРС-2-Е)”.79. ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 17 квітня 2019 р. № 328 “Деякі питання організації ведення Електронного реєстру листків непрацездатності та надання інформації з нього”.
7. НАКАЗ МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ від 27.04.2020 N 963 (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30 квітня 2020 р. за N 391/34674) “Про затвердження Змін до Інструкції про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян”.

Додаткова:

1. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини: Навч. посіб. для лікарів-практиків, сімей. лікарів, аспірантів, студ. мед. ЗВО. Рекомендовано вченою радою НМУ ім. О.О. Богомольця / А.С. Свінцицький. — К., 2019. — 1008 с.
2. ЕКГ у практиці: Навч. посіб. для мед. ун-тів, інст., акад. Рекомендовано Вченою радою ІваноФранківського НМУ / Джон Р. Хемптон; за участю Девіда Едлема. — К., 2018. — 560 с.
3. Лікування та профілактика COVID-19. Охорона психічного здоров'я в умовах пандемії. Навчальний посібник для студентів, інтернів (українська мова). Рекомендовано вченою радою ДМА. Відповідає типовій навчальній програмі. /за ред. проф., д.м.н. Абатурова О.Є. та проф., д.м.н. Юр'євої Л.М. – Л. 2020. — 296 с.
4. From the Global Strategy for the Diagnosis, Management and Prevention of COPD, Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease (GOLD) 2020. Available from: goldcopd.org.
5. GINA report, global strategy for asthma management and prevention. Updated 2020. <http://www.ginasthma.org/documents/4>
6. 2018 ESC Guidelines for the diagnosis and management of syncope // European Heart Journal. – 2018. Vol. 39, Issue 21. – P.1883–1948.
7. ESC Guidelines for the management of acute myocardial infarction in patients presenting with ST-segment elevation: The Task Force for the management of acute myocardial infarction in patients presenting with ST-segment elevation of the European Society of Cardiology // European Heart Journal. – 2018. Vol. 39, Issue 2. – P.119-177.
8. ESC Guidelines for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure: The Task Force for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure // European Heart Journal. – 2018. Vol. 37, Issue 27. – P. 2129–2200.
9. 2020 ESC Guidelines for the management of atrial fibrillation developed in collaboration with EACTS.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
3. www.who.int – World Health Organization (Всесвітня організація охорони здоров'я)
4. <http://bma.org.uk> – British Medical Association (Британська медична асоціація)
5. www.ama-assn.org – American Medical Association (Американська медична асоціація)
6. <https://www.cdc.gov/> – Centers for Disease Control and Prevention (Центри з контролю і профілактики захворювань США)
7. <https://www.aasld.org> – Американська асоціація вивчення захворювань печінки
8. <http://www.eagen.org/> - Європейська асоціація гастроентерологів, ендоскопістів і нутриціологів
9. <http://www.ers-education.org/guidelines.aspx> - Європейська респіраторна спільнота
10. <http://www.gastro.org/guidelines> - Американська асоціація гастроентерологів
11. www.ginasthma.org – Глобальна ініціатива щодо бронхіальної астми
12. <http://goldcopd.org>. – Глобальна ініціатива щодо ХОЗЛ
13. http://www.ifp.kiev.ua/index_ukr.htm - Національний інститут фтизіатрії та пульмонології
14. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
15. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / American Medical Association
16. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я

Інформаційне забезпечення:

Електронна бібліотека МГУ: посилання на вкладені методичні розробки лекцій та ПЗ, методичні рекомендації.

Репозитарій МГУ: наукові публікації, автореферати дисертацій